

Spis Rzeczy

Przedmowa Str. III-IV

Dzieje Środowiska Narodowego » 1-36

Rzym a narody. Hospicja i organizacje narodowe w Rzymie, ich przywileje i znaczenie. Początki organizacji polskiej w Rzymie. Bractwo św. Tryfona. Założenie Hospicjum św. Stanisława przez kardynała Hozjusza. Rozwój Hospicjum w XVI i XVII w. Autonomia i zarząd. Budowa nowego gmachu z początkiem XVIII w. Pierwsze plany. Pożyczki na budowę. Trudności finansowe. Kolonja polska i jej przedstawiciele. Kryzys i kuratela. Rok jubileuszowy 1725 i obraz Czechowicza. Kanonizacja św. Stanisława Kostki. Wizytacja apostolska. Rządy Mons. Gentilego. Rządy Załuskiego. Koniec kurateli. Dalsze przejścia. Rządy Sołtyka. Nowe kłopoty. Kongregacja generalna 18 kwietnia 1748 r. zrzeka się władzy na rzecz biskupów krakowskich. Pełnomocnictwa królewskie dla Augusta III. Hospicjum broni przywileju eksterytorjalności. Nowe Statuty 1757 r. i rządy Młodziejowskiego. Ks. Antoni Żołędziowski. Zapis ks. Formiki. Rektorat ks. Sierakowskiego. Ignacy Krasicki prowizorem. Fundacja ks. Grodzickiego. Nowe trudności finansowe. Wstąpienie na tron Stanisława Augusta. Poselstwa do Watykanu. Liczne zjazdy. Sprawa Roccataniego. Przepisy administracyjne Stanisława Augusta. Zamknięcie kościoła św. Stanisława w czasie rewolucji. Legjony polskie w Rzymie. Otwarcie świątyni narodowej przez generała Dąbrowskiego.

Dyplomacja Str. 37-118

Sporadyczność stosunków dyplomatycznych z Watykanem do XVIII w. Instytucja kardynałów protektorów. August II a Rzym. Dyplomaci polskosascy: Schenck, Puszet, Lagnasco. Przyczyny naprężenia stosunków polskowatykańskich w latach 1726-1736. Nuncjusz Santini. Stanowisko wyższego duchowieństwa w Polsce i spór o opactwa. Opór Santiniego. Sejm r. 1726 żąda usunięcia Santiniego. Protest Rzymu. Misja Paulucciego i jego charakterystyka. Paulucci w Dreźnie. Pierwsze rozmowy z podkanclerzym Lipskim, kanclerzem Szembekiem i królem. Tarło i jego ambasada. Rozmowa Paulucciego z Tarłą. Komplikacja z Koprzywnicą. August II tłumaczy się brakiem władzy. Paulucci jedzie do Warszawy. Projekt rządowy konkordatu. Nuncjusz i jego informator. Taktyka nuncjusza. Akcja Puszcza w Rzymie. Szlachta a duchowieństwo. Paulucci apeluje do króla. Konferencja z Tarłą. Paulucci na sejmie w Grodnie. Zerwanie sejmu. Rada senatu uchwała zadośćuczynienie dla Watykanu. Położenie wewnętrzne komplikuje dalsze układy. Śmierć Augusta II i wybuch wojny o sukcesję polską. Uchwała sejmu konwokacyjnego przeciwko Sasowi, stwierdzona przysięgą. Orientacje w Rzymie. Klemens XII i jego charakterystyka. Watykan a bezkrólewia. Zabiegi elektora. Ks. poseł Kunicki. Ambasador francuski. Ks. poseł J.A. Załuski. Ks. poseł Lagnasco. Kłopoty z powodu podwójnej elekcji. Dwa obozy. Presje na Watykan. Sprawa przysięgi konwokacyjnej. Przyjazd Załuskiego. Klemens XII a kard. Albani. Istotne powody stanowiska Watykanu. Starcia polemiczne. Ambasador francuski grozi. Jeszcze jeden poseł: ks. Grabowski. Nowe postulaty Załuskiego. Incydens w bractwie św. Tryfona. Załuski w niełasce. Epilog wojny dwu królów. Niezłomny ambasador. Sejm pacyfikacyjny 1736 r. Poselstwa żydów do Watykanu. Poselstwo ks. Łubieńskiego. Stanisław August organizatorem dyplomacji. Poselstwo Czartoryskiego. Trudności z nominacją stałego posła. Albaniowie: Aleksander i Jan Franciszek, kardynał protektor i poseł. Antici *chargé d'affaires*. Departament włoski w gabinecie króla. Ghigiotti i jego charakterystyka. Antici posłem przy Watykanie i jego charakterystyka. Dyplomacja opozycji: Sołtyk, Lascaris, Chreptowicz.

Pielgrzymstwo naukowe od XVI-XVIII wieku. Str. 119-174

Padwa uważana dotąd za główny cel polskiego pielgrzymstwa naukowego. Przyczyny, dla których Rzym od końca XVI w. bierze nad nią górę. Środowiska naukowe rzymskie: Sapienza, Collegium Romanum i ich rozwój. Towarzystwa i akademie prawne. Stan obecny dawnych aktów uniwersyteckich Sapienzy. Registra Doctorum. Formalności związane z doktoratem w uniwersytecie rzymskim w XVI w. Pierwsi doktorzy Polacy: Pasbek, Smieszkowicz-Gelasinus, Czaszyński, Jakób Górski, Jan Dantyszek Sikorski. Środowisko polskie w Rzymie z końcem XVI wieku: Hozjusz i jego stosunek do projektu Zamoyskiego założenia nowego kolegium w Krakowie. Rzymskie otoczenie Hozjusza: St. Reszka i jego Diarjusz, Tomasz Treter. Biskup Piotr Dunin Wolski i jego stosunki z uczonymi włoskimi. Dalsi doktorzy polscy: Gadomski, Staręski, Vusseretius, Brzeziński, Rudomina, Kolacki, Nosicki, Gorecki, Podkański i jego, "Wizerunek korektury prawa", Grot Żeleziński, Gardliński, Powsiński, Grochowicki, Janidłowski, Solikowski, Drezner. Porównanie statystyki doktorów polskich w Padwie i w Rzymie. Wnioski. Nauka poza uniwersytetem. Podróże włoskie młodości magnackiej. Współczesne polskie traktaty pedagogiczne. Doktorzy

polscy w Rzymie w XVII w. Fundacja ks. Preka. Fundacja rzymska biskupa Zadzik. Fundacja ks. Słowikowskiego. Sapienza w XVII i XVIII w. Doktorzy polscy w Rzymie w XVIII w. Kołłątaj w Rzymie. Fundacja ks. Grodzickiego. Karjera prawników rzymskich w Polsce. Konarski w Rzymie. Załuski jako bibliofil i zbieracz. Znaczenie pobytu w Rzymie dla twórczości Krasickiego. Albertrandi w Rzymie i jego prace naukowe. Ks. Włodek i jego dzieło. Polacy w Kolegium nazarenium w XVIII w. Zakończenie.

Pielgrzymstwo i Podróżnictwo Str. 175-273

Droga z Polski do Italji. Podróż Marysieńki. Matka rodu. Pertraktacje o wyjazd do Rzymu. Ceremoniał barokowy i mistrzowie ceremonji w Rzymie. Program powitania królowej. Orszak królowej w drodze do Bolonji. Do Loreto. Przyjazd do Rzymu i audjencia u papieża. Świat rzymski i kardynałowie. Don Livio. Pierwsze tygodnie pobytu w Rzymie. Uroczysty wjazd. Papa - kardynał. Polacy na jubileuszu. Synowie Jana III. Jan Stanisław Jabłonowski. Krzysztof Zawisza i jego wrażenia rzymskie. Młodzież rzymska. Przygody Konstantego. Wina i pokuta don Gaetana. Inne zatargi. Na Kapitolu. Wizyta papieża. Widoki korony i uwięzienie Sobieskich. Nowa rezydencja. Wyjazd do Neapolu. Teatr królowej. Ostatnie lata pobytu. Wyjazd Marysieńki z Rzymu i pożegnanie z papieżem. Śmierć Aleksandra. Fryderyk Chrystjan i jego pobyt w Rzymie. Pielgrzymstwo religijne do Rzymu. S. Maria del Pascolo i dom ruski. Św. Mikołaj w Bari pod patronatem królów polskich. Charakter pielgrzymstwa religijnego w XVIII w. Pielgrzym i Don Kiszot polski imci pan Wolski. Inne kategorie pielgrzymów. Przewrót umysłowy za Stanisława Augusta i podróżnictwo. Polacy w Rzymie w początku panowania Stanisława Augusta. Pamiętnikarze i podróżnicy polscy o Rzymie: Michał Sołtyk, ks. Pstrokoński, Michał Mniszech, St. Potocki, St. Staszic, A. Moszyński, J. Hylzen, St. Poniatowski, J. U. Niemcewicz. Legjony i gen. Dąbrowski w Rzymie.

Sztuka Str. 275-301

Rzym jako międzynarodowe środowisko sztuki. Akademia św. Łukasza, jej rola i znaczenie. Carlo Maratti, epigon szkoły rzymskiej i jego wpływ. Szymon Czechowicz, jego przyjazd do Rzymu i stosunek do Marattiego. Nowe szczegóły o pobycie i działalności Czechowicza w Rzymie. Powrót do Polski. Przejsie od baroku do klasycyzmu. Początki Kuntzego i wpływ Marattiego na niego. Stanisław August mecenas i opiekun sztuki. Stosunki króla z Rzymem artystycznym i opieka nad młodem pokoleniem artystów polskich. Antoni Stroński. Udział młodej polskiej sztuki w ruchu neoklasycznym. Prace Kuntzego we Frascati, w Rzymie i w Ariccii. Kuntze malarz rodzajowy scen z życia rzymskiego. Franciszek Smuglewicz uczniem Akademji św. Łukasza. Architekci polscy, uczniowie Akademji św. Łukasza: Benedykt Renard, Stanisław Zawadzki, Jakób Hempel i ich prace rzymskie.

Ilustracje Str. 303-336

Przypisy » 337-370

Indeks » 371-384